

UDKAST

KOMMISSORIUM

Udredning af omstændighederne omkring afviklingen af Grønlands kolonistatus, herunder af hvorvidt Danmark i forbindelse hermed levede op til FN's krav til afkolonialisering.

Indledning og formål

Det er hensigten at få afklaret omstændighederne omkring afviklingen af Grønlands kolonistatus, således indlemmelsen i Kongeriget Danmark ved grundlovsændringen i 1953. Der blev ikke afholdt folkeafstemning i Grønland i tidspunktet op til ændringen, og det er derfor formålet med dette kommissorium præcist og nøjternt at afdække processen i og om Grønland i tiden op til ændringen af grundloven. Samtidig er det vigtigt at få afdækket, hvorledes Grønland og de grønlandske politikere blev orienteret og rådgivet vedrørende afkoloniseringsspørgsmål under særligt FN.

Indhold

I 1946 nedsatte den danske regering en forfatningskommission, og den 28. maj 1953 blev der afholdt folkeafstemning i Danmark.

Kommissionen skal med særlig fokus på den folkelige og politiske debat om grundlovsændringen og afkoloniseringsprocessen i Grønland, herunder i Landsrådet og eventuelt i tidligere landsråd, udrede processen omkring grundlovsændringen for så vidt angår Grønland.

Kommissionens udredning kan gå tilbage til 1939, da der første gang blev fremsat forslag til ændring i grundloven.

Udredningen skal inkludere både debatter blandt medlemmer af Landsrådet i Grønland, medlemmer af landstinget og folketinget i Danmark, den danske regering og administrative noter, dokumenter, beslutninger eller andet af relevans omkring ændringen af Grønlands status fra koloni til en del af det danske rige. Diverse arkiver, herunder Grønlands Nationalarkiv og Danmarks Rigsarkiv, skal op søges for skriftlige kilder. Evt. inddragelsen af indbyggere i Grønland skal undersøges, om der var folkelig debat, borgermøder eller lignende i tiden op til grundlovsændringen.

Overvejelser om grundlæggende demokratiske standarder blev overholdt i processen omkring indlemmelsen vil være relevante. Hvilke informationer fik det grønlandske folks repræsentanter og hvorledes blev de rådgivet under forløbet?

Under arbejdet er det vigtigt, at det grønlandske perspektiv fastholdes - herunder opmærksomhed omkring det grønlandske folks rettigheder.

Organisering

Udredningen foretages af en grønlandsk forskningsinstitution

Afslutning

Det tilstræbes, at udredningen afleveres til Naalakkersuisut omtrent 18-24 måneder efter vedtagelsen af kommissoriet. Således kan der ansættes en projektleder og plan for udredningen inden for 3 måneder, og hvor selve udredningen skal færdiggøres på 15-21 måneder.

Økonomi

Udredningen finansieres gennem oprettelse af hovedkonto på finansloven.

Til ansættelse af leder samt antal medhjælpere, rejser og tilkøb af assistance til gennemgang af dokumenter anslås omkostningerne at være på:

I alt: 4,5 mio. DKK for 18 måneder/ 6 mio. DKK for 24 måneder.